Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● WWW.XS.UZ ● E-mail: Info@xs.uz ● 2018 йил 31 май, № 111 (7069) Пайшанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ «РОСАТОМ» ДАВЛАТ КОРПОРАЦИЯСИ БОШ ДИРЕКТОРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 30 май куни мамлакатимизда амалий ташриф билан бўлиб турган «Росатом» атом энергияси бўйича давлат корпорацияси бош директори Алексей Лихачёвни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни қутлар экан, Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги стратегик шериклик ва иттифоқчилик муносабатларини изчил мустаҳкамлашга, ўзаро манфаатли серқирра ҳамкорликни кенгайтиришга хизмат қилаётган олий ва юқори даражадаги мулоқотлар мунтазамлик касб этганини чуқур мамнуният билан қайд этди.

Ўзаро товар айирбошлаш ҳажми жадал ортиб бормоқда, биргаликда инвестиция, энергетика, саноат, транспорт ва бошқа соҳаларда йирик лойиҳалар амалга оширилмоқда, изчил ҳудудлараро мулоқот йўлга қўйилган, маданий-гуманитар алмашувлар фаоллашди.

Музокарада фан ва юқори технологиялар соҳасида узоқ муддатли шериклик алоқаларини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш, истиқболли лойиҳаларни амалга ошириш, икки мамлакат илмий-тадқиқот институтлари ва инновация марказлари ўртасида, жумладан, ўтган йили имзоланган Атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги ҳукуматлараро битим доирасида яқин ҳамкорликни йўлга қўйиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Қўшма дастур ва лойиҳалар доирасида юқори малакали мутахассислар тайёрлаш бўйича тизимли ишларни ташкил этиш муҳимлиги таъкидланди.

«Росатом» давлат корпорацияси бош директори Алексей Лихачёв самимий қабул учун давлатимиз раҳбарига миннатдорлик билдириб, Россия Федерацияси раҳбариятининг саломи ва эзгу тилакларини етказди.

Россия мамлакатларимиз ва халқларимиз манфаатлари йўлида энергетика секторида кенг кўламли шериклик ва ўзаро фойдали илмий-технологик ҳамкорликни янада ривожлантиришдан манфаатдорлиги ва бунга тайёрлиги алоҳида қайд этилди.

ЎзА.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

ИСТИҚБОЛЛИ БОШҚАРУВ КАДРЛАРИНИ ТАНЛОВ АСОСИДА ТАНЛАБ ОЛИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ ТИЗИМИНИ ЯРАТИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўтган давр мобайнида давлат ва жамият бошқаруви, ижтимоий-иқтисодий, суд-ҳуқуқ ва бошқа соҳаларда бошқарув кадрларини тайёрлаш бўйича муайян ишлар амалга оширилди. Хусусан, юқори малакали бошқарув кадрлари захирасини шакллантиришга ижобий таъсир кўрсатган Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси фаолияти ислоҳ қилинди, шунингдек, Академия ҳузурида мамлакатимизнинг истиқболли ёш мутахассисларини қайта тайёрлайдиган ва малакасини оширадиган Ёшлар муаммоларини ўрганиш ва истиқболли кадрларни тайёрлаш институти ташкил этилди.

Шу билан бирга, бугунги кунда мамлакатимизда давлат ҳокимиятини янада демократлаштиришнинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш, қонун устуворлигини таъминлаш, фуқаролар ва тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишнинг таъсирчан механизмларини жорий этиш борасида амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар юқори малакали бошқарув кадрларини танлаб олиш ва тайёрлаш, уларнинг захирасини шакллантириш тизимини, жумладан, бу борада замонавий ёндашувни ишлаб чиқиш орқали такомиллаштиришни тақозо этмоқда.

Истиқболли бошқарув кадрларининг тизимли асосда танлаб олинишини таъминлаш, шунингдек, давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари, бошқа давлат органлари ва ташкилотлари (кейинги ўринларда — давлат ташкилотлари) тизимида уларнинг касбий малакасини узлуксиз ошириб боришга кўмаклашиш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси ва "Буюк келажак" халқаро нодавлат нотижорат ташкилотининг 3 йилда бир марта истиқболли бошқарув кадрларини танлаб олиш бўйича "Тараққиёт" республика танловини (кейинги ўринларда — танлов) ўтказиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

2. Қуйидагилар:

Истиқболли бошқарув кадрларини танлаб олиш бўйича "Тараққиёт" республика танловини ўтказишни ташкил этиш бўйича республика комиссияси (кейинги ўринларда — Республика комиссияси) таркиби 1-иловага мувофиқ;

Истиқболли бошқарув кадрларини танлаб олиш бўйича "Тараққиёт" республика танловини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низом 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

3. Белгилансинки:

танловда таянч олий маълумотга ва тегишли соҳада раҳбарлик лавозимида камида уч йил иш тажрибасига эга, 30 ёшдан 45 ёшгача бўлган (45 ёш ҳам қўшилган ҳолда) Ўзбекистон Республикаси фуқаролари иштирок этиши мумкин;

Республика комиссияси танловни ўтказиш билан боғлиқ тадбирларга вазирлик ва идоралар, бошқа давлат ташкилотлари вакилларини, шунингдек, етакчи олим ва мутахассисларни, жумладан, хорижий олим ва мутахассисларни жалб этиш ҳуқуқига эга;

(Давоми 2-бетда).

Конференция

ХАЛҚАРО АМАЛИЁТ ВА ИННОВАЦИОН ИМКОНИЯТЛАР

Кеча пойтахтимизда "Давлат бошқаруви тизимини такомиллаштиришнинг замонавий босқичдаги ҳолати: халқаро илғор амалиёт ва Ўзбекистон тажрибаси" мавзуида халқаро конференция бўлиб ўтди.

Анжуман "Тараққиёт стратегияси" маркази ташаббуси билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати, Адлия, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирликлари, Бош прокуратура, БМТ Тараққиёт дастури ҳамда бошқа халқаро ташкилотларнинг юртимиздаги ваколатхоналари кўмагида ташкил этилди.

Унда мамлакатимиз парламенти ва давлат идоралари вакиллари, халқаро экспертлар, жумладан, Хитой, Буюк Британия, Россия, Грузия, Озарбайжон, Греция, Молдова ҳамда бошқа давлатлар мутахассислари қатнашди.

Тадбирда сўзга чиққанлар 2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар самарадорлигини тубдан ошириш, давлат ва жамиятни ҳар томонлама жадал ривожлантириш, модернизация қилишда муҳим омил бўлаётганини таъкидлашди. Бугунги кунда давлат бошқарувининг мутлақо янги, самарали ҳамда сифатли тизимини яратиш, давлат бошқаруви ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг уйғун фаолиятини ташкил этиш долзарб вазифа саналиши алоҳида айтиб ўтилди.

Давлатимиз раҳбарининг "Ўзбекистон Республикасида Маъмурий ислоҳотлар концепциясини тасдиқлаш тўғрисида"ги Фармони бу борада муҳим дастуриламал бўлмоқда. Пировард мақсад "Халқ давлат идораларига эмас, балки давлат идоралари халқимизга хизмат қилиши керак", деган ғояни ҳаётга тўлиқ татбиқ этишга қаратилган.

(Давоми 2-бетда).

Давлат бюджети:

Маблағлардан мақсадли ва самарали фойдаланиш масъулияти

Макроиқтисодий барқарорликни янада мустаҳкамлаш ҳамда юқори иқтисодий ўсиш суръатларини сақлаб қолиш иқтисодиётни ривожлантириш ва либераллаштириш жараёнида долзарб бўлиб, буларни амалга оширишда юртимизнинг асосий молиявий ҳужжати — Давлат бюджети алоҳида ўрин тутади.

Сиёсий партияларнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракциялари ҳамда Экоҳаракат депутатлар гуруҳининг йиғилишларида Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2017 йилдаги ҳамда 2018 йилнинг биринчи чорагидаги ижроси тўғрисидаги масалалар қизғин муҳокама қилинди. Айни чоғда депутатларнинг ҳудудларда аҳоли билан бевосита ўтказган мулоқотлари, аниқланган камчилик ва муаммолар таҳлили юзасидан фикр алмашилди.

(Давоми 3-бетда).

Парламентдаги мухбиримиз хабар қилади

Биржалар ривожи ва иқтисодий юксалиш

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатида Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар масалалари қўмитасининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда "Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида"ги Қонун ҳамда фонд биржасини ривожлантириш билан боғлиқ дастурлар ижро этилишининг ҳолати юзасидан Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштирилган корхоналарга кўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси раисининг ахбороти эшитилди.

Таъкидланганидек, ўтган даврда мамлакатимизда биржалар фаолиятини такомиллаштириш, жумладан, фонд бозорини ривожлантириш борасида изчил ишлар амалга оширилмоқда. Биржалар ҳамда фонд бозорини тартибга солувчи қонунчиликни такомиллаштириш мақсадида "Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги, "Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида"ги, "Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида"ги қонунлар халқаро тажриба ҳамда замон талабларидан келиб чиқиб, янги таҳрирда қабул қилинди.

(Давоми 2-бетда).

ҲАМКОРЛИК РИШТАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНАДИ

Мамлакатимизга Эрон Ислом Республикасининг йўллар ва шаҳарсозлик вазири Аббос Охундий бошчилигидаги делегация ташриф буюрди.

Меҳмонлар дастлаб «Ўзбекистон темир йўллари» акциядорлик жамиятида бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари, «Ўзбекистон темир йўллари» акциядорлик жамияти бошқаруви раиси А. Раматов Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан барча жабҳада амалга оширилаётган ислоҳотлар иқтисодиётнинг турли йўналишлари, жумладан, йўлсозлик, транспорт-логистика соҳаларида ҳам жадал ривожланиб бораётганини таъкидлади.

(Давоми 2-бетда).

«Халқ сўзи» назоратида

Маънавият масканларига эътибор керак

Қишлоқ клублари, маданият уйлари ва кутубхоналар тақдирига ким жавобгар?

Ёши улуғларнинг айтишича, илгари қишлоқ ёшларининг энг севимли манзили — клуб эди. Бундай жойлар жуда гавжум бўларди. Акаларимиз, унаштирилганлар учун кинохона дийдор манзили эди. Йигит-қизлар кино баҳона бир-бирларини кўришар, ёнма-ён ўтирмасалар ҳам ўртада самимият ҳукмрон эди. Ортиқча хатти-ҳаракат қилишмас, ички истиҳола, ор-номус, уят, ғурур бунга йўл қўймасди. Шундай тозалик бор эди руҳиятда.

Қизиқ, аввал кинолар ҳам бошқача ишланган эканми ёхуд одамлар анча таъсирчанмиди, ҳар ҳолда улар фильм қаҳрамонлари тақдирига ачинишар ёки қувонишарди. Зеро, кино энг таъсирчан тарбия воситаси эканлигини мана шу мисоллар орқали ҳам билиб олиш мумкин.

(Давоми 4-бетда).

"Обод қишлоқ" дастури

Фарғонанинг чирой очаётган манзиллари

"Обод қишлоқ" дастури чекка ҳудудларда яшайдиган миллионлаб ҳамюртларимиз турмуш фаровонлигини янада яхшилашга қаратилгани билан барчада катта мамнуният уйғотмоқда. Бугунги кунда Фарғонанинг 15 туманидан ўттизта маҳалла фуқаролар йиғини танлаб олиниб, уларнинг инфратузилмасини яхшилаш пайидан бўлинмоқда.

Хурсандбек АРАББОЕВ олган суратлар.

Дастур доирасида олиб борилаётган ишлар кўлами Олтиариқ туманида ҳам кенг қулоч ёзди. Энг йирик қишлоқлар — Қапчуғай, Полосон, Тинчлик ва уларда жойлашган ўнта маҳалла айни пайтда бунёдкорлик майдонига айланган. Бу ҳудудларда йўлсозлар, қурувчи ҳамда меъморлар, тадбиркорлар, кенг аҳоли вакилларининг елкама-елка меҳнат қилаётгани туфайли янгидан-янги объектлар барпо этилиб, ишга туширилмоқда.

— Бизнинг энг оғриқли нуқтамиз "Шарқ" маҳалла фуқаролар йиғинининг

Шарқ тонги кўчасидаги 19 та кўп қаватли уйнинг аҳволи эди, — дейди туман ҳокими Холмирза Ниёзов. — Аксарият уйларнинг томидан чакка ўтганлиги боис аҳоли ташқи фасадни умуман таъмирламай қўйганди. Қишлоқ кўчаларида фуқаролар ўзбошимчалик билан ноқонуний қурилмаларни ташкил этган, қишлоқ ичидан оқиб ўтувчи ариқ-зовурлар ахлат уюмларига тўлиб-тошган эди.

(Давоми 4-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ИСТИҚБОЛЛИ БОШҚАРУВ КАДРЛАРИНИ ТАНЛОВ АСОСИДА ТАНЛАБ ОЛИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ ТИЗИМИНИ ЯРАТИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси (кейинги ўринларда — Академия) Республика комиссиясининг ишчи органи ҳисобланади;

танловнинг холисона ва шаффоф ўтказилиши, шунингдек, номзодларнинг сифатли ва холисона танлаб олиниши, қўйиладиган талабларга уларнинг мувофиқлиги учун жавобгарлик Республика комиссияси зиммасига юкланади.

4. Белгилаб қўйилсинки:

давлат ташкилотларида меҳнат қилаётган иштирокчиларнинг танловда иштирок этиш даврида уларнинг эгаллаб турган лавозими ва ўртача ойлик иш ҳақи сақлаб қолинади;

танлов ғолибларига энг кам иш ҳақининг 50 баравари миқдорида, финал босқичининг қолган иштирокчиларига эса — энг кам иш ҳақининг 25 баравари миқдорида бир марталик пул мукофоти тўланади. Бунда танлов финал босқичининг қолган иштирокчилари тегишли соҳанинг бошқарув кадрлари захирасига киритилади;

танлов ғолиблари Академия ҳамда Корпоратив бошқарув илмий-таълим маркази базасида тегишли соҳага оид вазирликлар, идоралар, йирик компаниялар раҳбарлари, маҳаллий ва хорижий юқори малакали мутахассислар ҳамда олимлар иштирокида ўтказиладиган, ривожланган хорижий мамлакатларнинг соҳага оид ташкилотларида танловнинг тегишли номинациялари юзасидан стажировка ўташни ўз ичига оладиган "Бошқарув кадрларини тайёрлаш бўйича Президент дастури"га мувофиқ уч ойлик курсларда ўқийдилар;

танлов ғолиблари "Бошқарув кадрларини тайёрлаш бўйича Президент дастури"га мувофиқ уч ойлик курсларни ўтагандан кейин тегишли йўналишлар бўйича давлат ташкилотларида раҳбарлик лавозимларига тайинланади;

танлов ғолибларини тегишли раҳбарлик лавозимларига тайинлаш юзасидан чора-тадбирларни кўриш, шунингдек, бошқарув кадрлари захирасига киритилган финал босқичи иштирокчиларининг фаолиятини кейинчалик уларни хизмат бўйича кўтариш ёки раҳбарлик лавозимларига тайинлаш учун мониторинг қилиш ишлари Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг умумий мувофиқлаштируви остида амалга оширилади.

5. Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлиги Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат тест маркази ва Академия билан биргаликда икки ой муддатда:

талабгорларни рўйхатдан ўтказиш, иштирокчиларнинг сўровномаларини кўриб чиқиш, тест ва бошқа танлов синовларини ўтказиш, шунингдек, уларнинг натижаларини тақдим этиш имкониятларига эга бўлган танловнинг махсус веб-порталини яратишни;

ахборот тизимлари, ресурслари, маълумотлар базалари, дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқиш, шунингдек, Республика комиссияси ишчи органини танловни ташкил этиш ва ўтказиш учун зарур аппарат-дастурий комплекслар билан жиҳозлашни таъминласин.

6. Қуйидагилар танловни ўтказишнинг молиялаштириш манбалари этиб белгилансин:

танлов ўтказишни ташкил этиш қисмида — Академияга харажатлар сметаси бўйича ажратиладиган бюджет маблағлари, шунингдек, юридик ва жисмоний шахсларнинг ҳомийлик маблағлари, халқаро молия институтларининг грантлари ҳамда қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар;

танлов ғолиблари учун "Бошқарув кадрларини тайёрлаш бўйича Президент дастури"га мувофиқ уч ойлик ўқув курсларини ўтказиш қисмида — Академияга харажатлар сметаси бўйича ажратиладиган бюджет маблағлари ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси захира жамғармасидан Корпоратив бошқарув илмий-таълим марказига ажратиладиган маблағлар;

танлов ғолиблари ва финал босқичи иштирокчиларига бир марталик пул мукофотини тўлаш қисмида — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси захира жамғармаси маблағлари ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар;

танлов ғолибларининг ривожланган хорижий мамлакатларнинг соҳага оид ташкилотларида тегишли номинациялар бўйича стажировка ўташи қисмида — Инновацион ривожланиш ва новаторлик ғояларини қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари, халқаро молия институтларининг грантлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ҳомийлик маблағлари ҳамда қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар;

танловнинг махсус веб-порталини яратиш, ахборот тизимлари, ресурслари, маълумотлар базалари, дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқиш, шунингдек, Республика комиссияси ишчи органини танловни ташкил этиш ва ўтказиш учун зарур аппарат-дастурий комплекслар билан жиҳозлаш қисмида — Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар.

7. Инновацион ривожланиш вазирлиги Ташқи ишлар вазирлиги ва Академия билан биргаликда танловни ўтказиш доирасидаги тадбирларни молиялаштириш учун халқаро молия институтларининг грантлари ҳамда юридик ва жисмоний шахсларнинг ҳомийлик маблағларини жалб этиш чораларини кўрсин.

8. "Тараққиёт стратегияси" марказига:

танлов ўтказилиши устидан жамоатчилик мониторингини амалга ошириш ва уни янада такомиллаштириш бўйича тавсиялар ишлаб чиқишни;

танлов якунларига бағишланган ахборот-таҳлилий шарҳларнинг давлат, рус ва инглиз тилларида тайёрланиши ва эълон қилинишини, шунингдек, кенг тарқатилишини таъминлаш тавсия этилсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги Инновацион ривожланиш вазирлиги, Академия ва бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда танловни ўтказиш якунлари юзасидан танлов доирасида истиқболли бошқарув кадрларини танлаб олиш тизимини такомиллаштириш, жумладан, талабгорларга қўйиладиган замонавий талабларни жорий этиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти девонига таклиф киритсин.

10. Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги Адлия вазирлиги, Академия ва бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда икки ой муддатда:

Давлат ташкилотларида бўш лавозимларни тўлдириш учун бошқарув кадрлари захирасини танловнинг финал босқичи иштирокчилари орасидан шакллантириш тартиби тўғрисидаги низом лойиҳасини;

қонун ҳужжатларига мазкур қарордан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисидаги таклифларни Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

11. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига танловни ўтказиш билан боғлиқ тадбирларни, шунингдек, унинг натижаларини кенг ёритиш, жумладан, мавзуга оид мақолалар, туркум телекўрсатув ва радиоэшиттиришлар ташкил этиш тавсия қилинсин.

12. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. Н. Арипов, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси — Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси ректори Р. С. Касимов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Давлат маслаҳатчисининг биринчи ўринбосари Б. М. Мавлонов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2018 йил 30 май

ХАЛҚАРО АМАЛИЁТ ВА ИННОВАЦИОН ИМКОНИЯТЛАР

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Конференцияда Маъмурий ислоҳотлар концепциясини татбиқ қилишнинг дастлабки натижалари умумлаштирилиб, мазкур соҳадаги хорижий тажриба ўрганилди. Жумладан, "Давлат хизматлари сифати ва очиқлигини янада ошириш" деб номланган сессияда иштирокчилар аҳоли ҳамда юридик шахсларга давлат хизматларини кўрсатиш тизимини такомиллаштиришга қаратилган чора-тадбирлар ижросини ўргандилар.

Айтиб ўтилганидек, бугунги кунда юртимизда Давлат хизматлари марказлари ташкил этилиб, улар фаолияти "Фуқаролар эмас, ҳужжатлар ҳаракатланади" тамойили асосида йўлга қўйилмоқда. Сессия давомида Грузия ва Озарбайжон давлатлари вакиллари жисмоний ҳамда юридик шахсларга давлат хизматлари кўрсатишни ташкил қилиш бўйича ўз тажрибалари ҳақида гапириб бердилар.

Иккинчи сессия профессионал давлат хизматининг самарали тизимини шакллантиришга бағишланди. Унинг доирасида "Давлат хизмати тўғрисида"-ги қонун концепцияси тақдим этилди.

Навбатдаги сессияда давлат бошқарув тизимини оптималлаштириш ва модернизациялаш юзасидан қизғин муҳокамалар бўлди. 2018 — 2021 йилларда "Электрон ҳукумат" тизимини янада ривожлантириш стратегияси ҳақида батафсил маълумот берилди.

Якуний сессия эса давлат ҳамда жамоат бошқаруви тизимида фуқаролар ва ҳокимият органларининг ўзаро ҳамкорлигини ривожлантириш масалаларига бағишланди.

Анжуман давомида иштирокчилар "Менинг фикрим" жамоавий мурожаатлар портали имкониятлари билан танишдилар. Фуқаролар портал ёрдамида парламент палаталари ҳамда маҳаллий (вилоят, туман ва шаҳар) халқ депутатлари Кенгашларига мурожаат йўллашлари, шунингдек, қонунчиликни такомиллаштириш бўйича таклиф ҳамда тавсиялар киритишлари мумкин.

Сўз — конференция иштирокчиларига

Акмал БУРҲОНОВ,
"Тараққиёт стратегияси" маркази директори:

— Ҳаракатлар стратегиясининг қабул қилиниши мамлакатимизда турли соҳаларни модернизациялаш ва стратегик ривожлантириш жараёнини янги босқичга олиб чиқди. Қисқа давр ичида Ўзбекистонда қонун устуворлигини таъминлаш, судларнинг чинакам мустақиллигига эришиш, иқтисодиётни либераллаштириш, ижтимоий соҳани ривожлантириш ҳамда халқаро ҳамкорликни кенгайтириш борасида туб ўзгаришлар амалга оширилди. Бу жараёнда давлат бошқарувини замонавий ва фуқароларга хизмат қилувчи тизимга айлантириш бўйича қатор ишлар бажарилди. Хусусан, биргина 2017 йилнинг ўзида вазирлик ҳамда идоралар, давлат қўмиталари, компаниялар ва бошқа давлат ташкилотларини қайта тузиш, ҳукумат бошқарувини ўзгартириш, уларнинг вазифа ҳамда мажбуриятларини аниқлаштиришга йўналтирилган 40 дан ортиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди.

Руслан ДАВЛЕТОВ,
Ўзбекистон Республикаси адлия вазири:

— Республикамизда рўй бераётган шиддатли ислоҳотларнинг жуда катта йўналиши давлат бошқарувини ислоҳ этишга қаратилганлиги билан аҳамиятлидир. Бугунги кунда аҳоли ҳуқуқий онгининг ошиши давлат органлари олдига катта талабларни қўйяпти. Шу нуқтаи назардан, Маъмурий ислоҳотлар концепциясига эътибор қаратадиган бўлсак, унда умумэътироф этилган барча тенденция мужассам.

Айни пайтда фуқароларимиз манфаатини таъминлаш борасида бир қанча натижаларга эришиляпти. Бунда Президентимизнинг 2017 йил 12 декабрдаги "Аҳолига давлат хизматлари кўрсатишнинг миллий тизимини тубдан ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонига мувофиқ, Адлия вазирлиги ҳузурида ташкил этилган Давлат хизматлари агентлиги фаолиятини алоҳида таъкидлаш ўринлидир. Шу кунларда мазкур тизимда инновацион давлат хизматлари кўрсатиш имкониятлари янада кенгаймоқда.

Хелена ФРЕЙЗЕР,
БМТ Тараққиёт дастурининг Ўзбекистондаги доимий вакили:

— Ўзбекистонда Ҳаракатлар стратегиясига мувофиқ, барча соҳада янгиланишлар кузатилмоқда. Хусусан, давлат бошқарувини такомиллаштириш, коррупцияга қарши кураш ва қонун устуворлигини таъминлашга қаратилган ислоҳотлар ўз самарасини кўрсатади. БМТ Тараққиёт дастури мамлакатда маъмурий ислоҳотларни қўллаб-қувватлаш борасида катта тажрибага эга. Биз Ўзбекистон билан бундан кейин ҳам узоқ муддатли ҳамкорликни давом эттирамиз.

Юртингиз давлат хизматлари сифатини яхшилашда ахборот-коммуникация технологияларини изчил татбиқ қилмоқда. Бу жуда яхши. Шу билан бирга, давлат хизматчиларининг касбий маҳорати ҳам долзарб саналади.

ЧЖАН Сяо,
ХХРнинг "Глобал стратегия" миллий "ақл маркази" вице-президенти:

— Бугун Ўзбекистонда катта ўзгаришлар рўй бераётганига гувоҳ бўлдик. Буларнинг барчаси Ҳаракатлар стратегияси муваффақиятли амалга оширилиши билан бевосита боғлиқ. Ҳозирги кунда Ўзбекистон тажрибаси экспертлар ҳамжамиятида ҳам фаол муҳокама этилмоқда. Стратегик шерик ҳамда содиқ дўст сифатида биз Ўзбекистон учун жуда хурсандмиз.

Ўтган йили Президент Шавкат Мирзиёев Хитойга давлат ташрифи билан боргани икки томонлама муносабатларда янги саҳифа очди. Яқинда Циндаода бўлиб ўтадиган ШҲТ саммитида ҳам давлатларимиз етакчилари учрашишади. Бундай мунтазам мулоқотлар қўшма лойиҳаларимизни илгари суриш ва ҳаётга изчил татбиқ қилишга кучли туртки бериши шубҳасиз.

Бугун давлат органлари халққа хизмат қилиши кераклиги ҳақида гап кетмоқда. Бу доно фикрдир. Мен конференциядаги чиқишим давомида одамларга фидокорона хизмат тушунчаси тўғрисида сўз юритдим.

Кристофер АЛЛАН,
Буюк Британиянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси:

— Ўзбекистонда аҳоли фаровонлигини таъминлаш, инсон ҳуқуқлари ҳамда эркинликларини ҳимоя қилиш борасида кенг кўламли ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Ушбу саъй-ҳаракатларнинг муваффақияти нафақат қонунчилик базасини такомиллаштириш, шунингдек, барча ҳуқуқий ҳужжатлар ижроси тўлиқ таъминланишига бевосита боғлиқ. Булар хусусида конференцияда турли таклиф ва тавсиялар берилгани эътиборлидир.

Ернар ЖАРКЕШОВ,
Қозоғистоннинг Стратегик ташаббуслар маркази бош директори:

— Мазкур конференция ҳар жиҳатдан аҳамиятлидир. Чунки маъмурий ислоҳотлар, айниқса, у давлат бошқарувини такомиллаштиришга қаратилган бўлса, бу нафақат Ўзбекистон, балки минтақанинг бошқа давлатлари учун ҳам муҳим ҳисобланади.

Ўзбекистонда жадал ислоҳотлар жараёни кетмоқда. Яқинда хизмат сафари билан Вашингтонга борган эдим. У ердаги америкалик ҳамкасбларимиз минтақадаги, айниқса, Ўзбекистондаги янгиликлар ҳақида ижобий фикр билдиришди. Албатта, давлат бундай саъй-ҳаракатларни шу суръатда давом эттириши керак.

«Халқ сўзи» мухбири
Омонулла ФАЙЗИЕВ ёзиб олди.

ТАШРИФ

Хитойлик ишбилармонлар Самарқандда

Самарқанд шаҳрида Хитой Халқ Республикасининг Шэньси провинциясидан ташриф буюрган бир гуруҳ тадбиркорлар билан учрашув бўлиб ўтди.

— Яқинда бизнинг ишбилармонларимиз ҳам Шэньсига бориб, бир қатор шартномалар имзолаб қайтишган эди, — деди Самарқанд вилояти ҳокими Т. Жўраев. — Бунинг натижасида Хитойдан кўплаб замонавий техникалар олиб келдик.

Учрашувда Шэньси провинциясининг қишлоқ хўжалиги ва иқтисодиёт уюшмаси раиси Санг Ши Цзин ўртадаги алоқаларнинг самаралари ҳақида сўз юритди. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сотиб олиш бўйича битимлар тузишга келишиб олган тадбиркорлар иштирокида Самарқанд давлат университетида "Хитой тарихи ва маданияти" марказининг очилиш маросими ҳам бўлди.

Марказга Хитой ҳунармандлари тайёрлаган ноёб буюмлар тухфа қилинди.

Мамадиёр ЗИЁДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Биржалар ривожи ва иқтисодий юксалиш

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Шунингдек, биржалар фаолиятини такомиллаштириш ва фонд бозорини ривожлантириш билан боғлиқ дастурлар бугунги кунда Президентимизнинг 2017 йил 18 апрелдаги "Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштирилган корхоналарга кўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитасини ташкил этиш тўғрисида"ги Фармони ҳамда бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар доирасида рўёбга чиқарилмоқда.

Айни пайтда юртимизда 4 та биржа, жумладан, Хусусийлаштирилган корхоналарга кўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси томонидан фаолияти тартибга солинадиган 3 та биржа — Ўзбекистон Республика товар-хом ашё биржаси, Республика универсал агросаноат биржаси, "Тошкент" Республика фонд биржаси ишлаб турибди.

Давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлисга Мурожаатномасида фонд бозори, фонд биржасини янада ривожлантириш учун Қимматли қоғозлар бозорини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш маркази ишини тубдан қайта ташкил этиш бўйича белгилаб берилган вазифаларни бажариш юзасидан қўмита ҳузуридаги мазкур марказни Капитал бозорини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш агентлиги сифатида қайта ташкил этиш бўйича тегишли ҳужжат лойиҳаси ишлаб чиқилиб, манфаатдор вазирлик ҳамда идоралар билан келишилмоқда.

Йиғилишда биржаларга оид қонунчилик ва фонд биржасини ривожлантириш билан боғлиқ дастурлар ижросини таъминлашда йўл қўйилаётган камчиликлар, ечимини кутаётган муаммолар атрофлича таҳлил қилинди. Хусусан, ҳанузгача мамлакат молия бозорини ўрта муддатли ҳамда узоқ муддатли истиқболларда ривожлантириш концепцияси талаб даражасида ишлаб чиқилмаган. Фонд бозори ликвидлилиги нисбатан пастлигича, иккиламчи бозор эса ўта пассивлигича қолмоқда. Натижада аҳоли ва бошқа бозор қатнашчиларининг фонд бозори амалиётларига бўлган ишончи ортмаяпти. Иқтисодиётнинг реал сектори ҳамда фонд бозори ўртасида узилиш мавжуд бўлиб, корхоналар томонидан инвестицион маблағлар жалб этилишида фонд бозори инструментларидан фойдаланиш етарли даражада эмас. Айниқса, давлат иштироки бўлган акциядорлик жамиятлари кузатув кенгашларининг фаолияти суст. Хўжалик жамиятларида корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш жараёни етарлича самара бермаяпти, баҳолаш натижаларига кўра кузатув кенгаши ва ижроия органига нисбатан кўрилган чоралар деярли сезиларсиз қолмоқда.

Мажлисда биржалар ҳамда фонд бозорини ривожлантириш, инвесторлар ва фонд бозорининг бошқа иштирокчиларига қулай шарт-шароитлар яратиш, соҳани тартибга солувчи қонун ҳужжатларини янада такомиллаштириш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Биржада фаолият юритаётган ходимларнинг малака ҳамда кўникмасини ошириш, ривожланган чет эл биржаларида тизимли равишда уларнинг амалиёт ўташини ташкил этиш, биржа савдоларида ликвидлиликни бошқаришнинг замонавий механизмларини жорий қилиш, биржа товарларининг икки томонлама узлуксиз котировкасини таъминлаш билан шуғулланувчи профессионал иштирокчилар — маркет-мейкерлар фаолиятини рағбатлантириш юзасидан фикрлар билдирилди.

Сенаторлар "Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида"ги Қонун ҳамда фонд биржасини ривожлантириш билан боғлиқ дастурлар ижросини сўзсиз бажариш, соҳани замон талаблари асосида ривожлантириш бўйича барча муҳим чораларни кўриш лозимлигини таъкидладилар. Бу борада зарур таклиф ҳамда тавсиялар берилди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан қўмитанинг тегишли қарори қабул қилинди.

З. АШУРОВА.

ҲАМКОРЛИК РИШТАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНАДИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Мамлакатларимиз ўртасида ҳали ишга солинмаган имкониятлар кўп. Икки давлат ўртасида транспорт соҳасида мустаҳкам ҳамкорлик ўрнатилган бўлса-да, мунтазам қатновларни йўлга қўйиш, сайёҳликни ривожлантириш бўйича фойдаланилмаган имкониятлар мавжуд.

Учрашувда ҳамкорликнинг янги йўналишларидан унумли фойдаланиш, «Ўзбекистон — Туркманистон — Эрон — Ўмон» минтақалараро транспорт коридорини ишга тушириш алоҳида аҳамият касб этиши таъкидланди.

Делегация аъзолари шу куни қатор вазирлик ва ташкилотларда бўлиб, ўзаро ҳамкорликни равнақ топтириш юзасидан фикр алмашди.

Меҳмонларнинг Самарқанд ва Бухоро вилоятларига ташрифи режалаштирилган.

Н. УСМОНОВА,
ЎзА мухбири.

Давлат бюджети:

Маблағлардан мақсадли ва самарали фойдаланиш масъулияти

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Чунончи, **Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси фракцияси** аъзолари ушбу ҳисоботни батафсил кўриб чиқдилар.

Йиғилишда юртимизда олиб борилаётган валюта сиёсати ҳамда ташқи савдо фаолиятини такомиллаштириш бўйича ҳукумат томонидан кўрилган чора-тадбирлар мамлакатимиз иқтисодиётига хорижий инвестицияларни кенг жалб этиш, экспорт салоҳиятини ошириш, замонавий технологияларга асосланган ишларни йўлга қўйиш ва кичик бизнес ҳамда хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга хизмат қилаётгани эътироф этилди.

Таъкидланганидек, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ҳамда рағбатлантириш, улар фаолияти учун қулай муҳит яратилиши натижасида 2017 йилда 38,2 мингдан ортиқ кичик бизнес субъектлари ташкил қилинди.

2018 йилнинг биринчи чораги давомида кўчмас мулк объектлари ва ер майдонларини ялпи хатловдан ўтказиш туфайли солиқ базаси кенгайиб, ресурс тўловлари ҳамда мулк солиғи бўйича Давлат бюджетига 2,4 триллион сўм маблағ келиб тушган.

Банд бўлмаган аҳолини ҳақ тўланадиган жамоат ишларига кенг жалб этиш мақсадида Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузурида Жамоат ишлари жамғармаси ташкил этилиб, [illegible] 2018 йилнинг биринчи чорагида 70 миллиард сўм маблағ [illegible] банд бўлмаган 104,5 минг аҳолига қарийб 46 миллиард сўм иш ҳақи тўланиши имкони яратилган.

Ҳисобот даврида Давлат бюджети маблағларининг мақсадли ишлатилишида [illegible] ҳали ҳам хатоликларга йўл қўйилаётгани [illegible] жиддий эътибор қаратдилар.

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фракцияси йиғилишида 2017 йилда иқтисодиётни [illegible]

Ҳисобот даврида Давлат бюджети даромадлари тушумининг 102,5 фоиз бажарилгани унинг харажатларини тўлиқ қоплашни ва ялпи ички маҳсулотга нисбатан 0,1 фоиз миқдорида профицит билан ижро қилинишини таъминлаган. Фракция аъзолари Давлат бюджети даромадларида катта салоҳиятга эга бўлган қўшилган қиймат солиғидан тушумларнинг 70 фоиздан ортиғи ўзимизда ишлаб чиқарилган товарлар ҳамда хизматлар ҳисобидан шаклланганини иқтисодиётнинг экспорт салоҳияти юксалганидан ва импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўпайганидан далолат беришини таъкидладилар.

Шунингдек, Давлат бюджетининг барча даражасида мутаносибликни таъминлаш, юқори бюджетга қарам бўлган ҳудудларни камайтириш, айниқса, маҳаллий бюджетларнинг даромадларини мустаҳкамлашга қаратилган бюджетлараро муносабатларнинг такомиллаштирилиши ҳисобот даврида харажатларнинг ижтимоий йўналтирилганини сақлаб қолиш ҳамда бюджет параметрларида белгиланган барча тадбирни тўлиқ амалга ошириш имкониятини яратгани эътироф этилди.

Депутатлар жойлардаги ўрганишлар натижаларига асосланган ҳолда, ҳудудларнинг ресурс салоҳиятини тўлиқ амалга ошириш, бюджет маблағларидан янада самарали фойдаланишни таъминлаш, маҳаллий бюджетлар даромадини ошириш борасида жойларда мавжуд имконият ва резервларни тўла ишлатишга эътибор [illegible]

Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси аъзолари Давлат бюджетининг 2017 йилдаги ижросида ижтимоий соҳаларни [illegible] аҳолининг турмуш даражасини ошириш [illegible] алоҳида эътибор қаратдилар.

Ҳисобот даврида [illegible] харажатларнинг ижтимоий йўналтирилганлиги сақлаб қолинган бўлиб, улар Давлат бюджетининг 55,2 фоизини ёки ЯИМга нисбатан 10,9 фоизини ташкил қилган.

[illegible] 17 мингдан зиёд ногиронлиги бор шахслар протез-ортопедия буюмлари ва техник воситалар билан таъминланган, 15,7 минг нафар ўзгалар парваришига муҳтож якка-ёлғиз ҳамда ёлғиз истиқомат қиладиган кекса ва ногиронлиги борлар уйда ижтимоий хизмат кўрсатиш билан қамраб олиниб, шундан 4 минг нафари ҳар ойда 15 турдаги озиқ-овқат маҳсулотлари ҳамда гигиеник воситалар билан бепул таъминланиши йўлга қўйилган.

Давлат бюджетининг 2018 йилнинг биринчи чораги якунлари бўйича тақдим этилган ҳисобот партия сайловолди дастури, жойлардаги ўрганишлар натижаси ҳамда электорат манфаатларидан келиб чиқиб, атрофлича муҳокама қилинди.

Ушбу даврда ижтимоий соҳа ва аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлашга ажратилган маблағларнинг қарийб 80 фоизи иш ҳақи ҳамда унга тенглаштирилган тўловларни молиялаштиришга йўналтирилган.

Йиғилишда фракция аъзоларининг яқинда жойларда бўлиб ўтган учрашувларида, аҳоли билан мулоқотларида айрим ҳудудларда бюджет соҳасидаги камчилик ва муаммолар аҳолининг ҳақли эътирозларига сабаб бўлаётгани, мавжуд муаммоларни ўз вақтида бартараф этиш лозимлиги айтиб ўтилди.

Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси фракцияси йиғилишида депутатлар, партия экспертлари ҳамда фаоллари, тегишли вазирлик, идоралар раҳбарлари ва журналистлар қатнашди.

Фракция аъзолари мактабгача таълим тизимини тубдан такомиллаштириш [illegible]

Муҳокамаларда соғлиқни сақлаш соҳасини ривожлантириш, моддий-техника базасини мустаҳкамлашга йўналтирилган маблағлар ижроси ҳам фракция аъзоларининг диққат-эътиборида бўлди. Депутатлар соҳага йўналтирилган маблағларнинг нечоғли мақсадли ишлатилгани билан қизиқдилар.

Айни чоғда Давлат бюджетининг жорий йил биринчи чораги ижросида дори воситаларини ва тиббиётда қўллаш учун мўлжалланган буюмларни харид қилиш мақсадида 2017 йилнинг мос даврига нисбатан 2,6, тез-тиббий ёрдамни молиялаштиришга 2,3 баробар кўп маблағ сарфланганини ҳамда ҳудудлардаги тез тиббий ёрдам бригадаларини марказлашган тарзда дори воситалари ва тиббиётда фойдаланиш учун мўлжалланган буюмлар билан таъминлаш тартиби жорий қилинганини қайд этилди.

Фракция аъзолари ҳудудлардаги ўрганиш натижаларидан келиб чиқиб, аҳолини етарли даражада ҳамда арзон дори-дармон воситалари билан таъминлаш, уларнинг нархларидаги кескин тафовутларни бартараф қилиш, "Ижтимоий дорихоналар" тармоғини тезроқ амалиётга жорий этиш, бу борада парламент назоратини янада кучайтириш зарурлигини билдирдилар.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон экологик ҳаракатидан сайланган депутатлар гуруҳи йиғилишида ҳам ушбу ахборот муфассал кўриб чиқилди.

Ҳисобот даврида Оролбўйи минтақасида амалга оширилаётган экологик тадбирлар учун 2016 йилда 4,9 миллиард сўм миқдорида харажатлар йўналтирилган бўлса, 2017 йилда мазкур кўрсаткич 50,1 миллиард сўмни ташкил қилгани қайд этилди. 2018 йилнинг биринчи чорагида эса Давлат бюджети ҳисобидан табиатни муҳофаза [illegible] 112 миллиард сўм сарфланган.

Муҳокамаларда депутатлар томонидан [illegible]

Йиғилишлар якунида сиёсий партиялар фракциялари ҳамда Ўзбекистон экологик ҳаракати депутатлар гуруҳининг [illegible]

Зиёда АШУРОВА.

Сенатор мушоҳадаси

Энди маълумотномани фуқаро эмас, нотариуснинг ўзи йиғади

Айни пайтда юртимизда аҳолини йиллар давомида қийнаб келаётган кўплаб масалаларга ечим топилмоқда. Давлат идораларида қоғозбозлик ва ҳужжатбозликларга чек қўйиш, одамлар оғирини енгил қилишга катта эътибор қаратиляпти.

Президентимизнинг 2018 йил 25 майдаги "Низоларнинг олдини олишга қаратилган институт сифатида нотариат тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори бу борадаги изчил ишларнинг мантиқий давоми бўлди.

Жисмоний ҳамда юридик шахсларнинг ҳуқуқлари, манфаатларини ҳимоя қилишда нотариат институтининг роли ва аҳамиятини ошириш мақсадини кўзлаган мазкур ҳужжатда асосий эътибор нотариуслар томонидан фуқароларга кўрсатилаётган хизматларнинг сифати, тезкорлиги ҳамда шаффофлигини таъминлаш, ортиқча оворагарчилик, қоғозбозлик ва коррупция ҳолатларига чек қўйиш, нотариат соҳасини янги кўринишга — яъни, фаол моделга ўтказишга қаратилди.

Бундан ташқари, мазкур қарор фуқаролар ўртасида келиб чиқиши мумкин бўлган иқтисодий, оилавий, мерос, уй-жой, меҳнат ҳамда бошқа низоларнинг олдини олишда нотариатнинг имкониятидан тўлиқ фойдаланишга туртки бўлди, десак ҳам янглишмаймиз.

Хўш, қарор билан белгиланган янги тартиблар одамлар ҳаётида қандай енгилликлар яратади?

Энг муҳим енгилликлардан бири шуки, 2019 йил 1 январдан бошлаб кўчмас мулкни ижарага бериш ва текин фойдаланиш шартномаларини нотариусда тасдиқлаш шарт эмас. Энди фуқаролар ўзаро оддий ёзма шартнома тузади ҳамда солиқ идорасида шартномани ҳисобга қўяди, холос. Бунда ортиқча ҳужжатлар тақдим этилмайди ва ҳеч қандай тўловлар тўланмайди. Бунинг яна бир аҳамиятли жиҳати, фуқаролар нотариусда навбатда туриш, ҳужжат йиғиш, вақт ҳамда пул сарфлаш каби бошоғриқлардан озод бўлишади.

Ҳозиргача уй-жой олди-сотди шартномаси оддий қоғозда чиқарилар эди. Турган гапки, уларни сохталаштириш ҳам осон бўлган. Амалиётда — тергов ва судларда бундай ҳолатлар бўйича ишлар жуда кўп кўриб чиқилган.

Президентимиз қарорида эндиликда фуқароларнинг алданиб қолмасликлари учун бундай шартномалар махсус гербли бланкларда расмийлаштирилиши белгилаб қўйилди.

Бугунги кунда фуқароларимиз мерос масаласида ҳам кўп ҳуқуқий муносабатга киришмоқда. Айниқса, васиятномалар борасида кўп учрайдиган ҳолат, бу — меросхўрлар ўзаро мерос талашиши ҳамда судга даъво билан чиқиши. Аксарият ҳолларда судларда васиятномани имзолашда отам (онам) ақл-ҳуши жойида бўлмаган ёки васиятномага отам (онам) имзо қўймаган, уларнинг имзоси бошқача, бу сохта имзо, деган важлар келтирилади.

Қарор билан бу борадаги ҳуқуқий тартиб-таомиллар ҳам такомиллаштирилди. Эндиликда бундай ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида васиятнома ва бундан ташқари, фуқаронинг жисмоний нуқсони, касаллиги туфайли ёки бошқа сабабларга биноан, нотариал ҳужжатни унинг топшириғига кўра, унинг ўзи ҳамда нотариус ҳозирлигида бошқа фуқаро томонидан имзоланиши жараёни аудио ва видеотасмага туширилади ҳамда булар келажакда низо чиқса, далил сифатида ишлатилади.

Яна бир муҳим янгилик шуки, нотариал идорада фуқароларнинг шахсини аниқлаш бармоқ изларини сканер қилиш ва уларни паспортдаги биометрик маълумотлар билан солиштириш орқали амалга оширилади.

Бу нимага керак?

Кейинги пайтларда нотариал ҳужжатлардаги имзони сохталаштириш ҳолатлари ҳам учраб турар эди. Бундай қонунбузилишларга энди чек қўйилади. Сабаби, нотариал ҳаракатлар бажарганини тасдиқлаш фақат имзо қўйиш эмас, балки махсус мосламаларда бармоқ изларини сканер қилиш йўли билан амалга оширилади. Бармоқ изини сканер қилиш бепул. Демак, энди машина, уй-жой олди-сотди шартномаларини расмийлаштиришда қаллобликларга йўл қўйилмайди.

Давлатимиз раҳбарининг қарори билан фуқароларга яратилган енгилликлардан навбатдагиси нотариусга тақдим этиладиган ҳужжатлар билан боғлиқ. Яхши биласиз, нотариусга иши тушган одам турли ташкилотлардан бир дунё маълумотнома йиғиб, олиб бориши керак эди. Ҳолбуки, маълумотларни йиғишнинг ўзига кетган вақтга одамнинг тинкаси қурийди.

2019 йилдан бошлаб барча маълумотномани нотариуслар ўзлари онлайн тарзда тегишли ташкилотлардан олади.

Бундан ташқари, нотариал идораларга махсус мосламалар ўрнатилиши, бу мосламалар фуқаролар учун навбат тизимини яратиши ҳам режалаштирилмоқда. Нотариусга келган ҳар бир одам тегишли тугмани босади, мослама унга навбат рақами кўрсатилган қоғоз чиқариб беради.

Бу, энг аввало, тартиб ўрнатиш, нотариус қабулига навбатсиз киришлар, навбат талашиш, ҳар хил "воситачилар" билан тил бириктириш ҳолатларига барҳам беради. Энди фуқароларнинг ўзлари навбат устидан назоратни ўрнатади, нотариус эмас.

Президентимизнинг мазкур қарори юртимизда "Халқ давлат идораларига эмас, балки давлат идоралари халқимизга хизмат қилиши керак", деган ғоянинг амалда рўёбга чиқаётганига яна бир мисол бўлди. Ушбу ҳужжат орқали ҳаётга жорий қилинаётган янгиликлар фуқароларимизга қўшимча қулайликлар яратиш, нотариат идораларидаги шароитларни яхшилаш, ортиқча оворагарчилик ва пул сарфлашларнинг олдини олиш, низоли ҳолатларга барҳам бериш, умуман, ҳаётимизни енгиллаштиришга қаратилгани билан катта аҳамият касб этади.

Исломиддин АБРАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоси.

Долзарб мавзу

Журналист қандай қилиб роботдан устун бўла олади?

Бугунги шиддатли давр ахборот соҳаси олдига ҳам янги "хатар"ларни қўймоқда. Хўш, уларга қандай қарши турмоқ керак? Буни яқинда ташкил этилган Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университетида ўргатишади.

...Бундан тўрт йил илгари март ойида АҚШнинг Лос-Анжелес шаҳри аҳолисини унчалик кучли бўлмаган ер силкиниши уйғотиб юборди. Бир неча дақиқа ўтар-ўтмас, "Los Angeles Times" нашрининг сайтида шундай хабар пайдо бўлди: "АҚШ Геология хизмати маълумотларига кўра, душанба куни эрталаб Калифорния штатида, Уэствуддан беш миля масофада 4,7 магнитудали зилзила кузатилди. Зилзила Тинч океани вақти билан соат 6.25 да содир бўлди..." Ва яна бир неча шунга ўхшаш жумлалар. Бир қарашда, оддий хабарга ўхшайди. Бошқалардан фарқи ва янгилиги эса — уни робот ёзганлигида.

Муаллифнинг исми "Quill", яъни мақола ёзишнинг технологик тизими. Унинг кўплаб "ҳамкасблари" турли қитъаларда учрайди. Мисол учун, Пекин университетида "Xiao Nan" дастурини ишлаб чиқишди. У бир сонияда Янги йил куни кўчаларда юз берган тирбандлик ҳақида хабар ёзиб берди. Жанубий Кореянинг "Yonhap" ахборот агентлиги негизида яна шундай компьютер тизими ишлайдики, Англиядаги Премьер-лига ўйинлари тўғрисида янгиликлар ўша заҳотиёқ пайдо бўлади. Махсус дастурлар "Forbes" учун матнлар тузяпти, "Яндекс" ахборот агентлигида ҳам янгиликларни энди роботлар ёзади.

Хўш, бундай ҳолат яқин орада таҳририятлардаги компьютерлар бўшаб қолиши ва газета-журналлар саҳифаларини, сайтларнинг ахборот лентасини алгоритмлар тайёрлаган материаллар тўлдиришини англатадими? Бу саволга экспертлар "йўқ" дея жавоб беришмоқда.

Ахир микросхема ҳамда симлардан ясалган "журналистлар" жонли инсонлардан афзал бўлиши мумкинми? Фақат иш "қолип" усулида олиб борилган жойдагина "сунъий ақл" бир неча сониядаёқ бенуқсон ҳисоботни тайёрлаб берар балки. Аммо ўша матнга жон киргиза оладими? Ҳеч қачон. Чунки унинг ўзида йўқ-да.

Одамнинг "сунъий ақл"дан устунлиги шубҳасиз. Масалан, журналист ёзган матн тушунарли ва қизиқ. Роботлар ҳеч қачон интервью олишни ўрганмаса керак. Улар мавзуни ривожлантирадиган саволларни топа олмайди ёки киноями тушунмайди-ку. Мутахассислар фикрича, ажойиб мақола ҳамда репортажни ёзиш учун юмор, киноя билан бирга, ижтимоий темперамент, ҳис-туйғулар ҳам талаб этилади.

Оксфордлик тадқиқотчилар қайси касбларда роботлар келажакда инсон ўрнини босиши бўйича рўйхат тузиб чиқишди. Рўйхатга кирган 366 та касб орасида журналистика 285-ўринни эгаллади. Демак, бу мусобақада ютқазиш хавфи 11 фоизни ташкил қилар экан. Ҳа, журналистлар келгусида ўз ишини йўқотиб қўймайди. Шунга қарамай, касбимизда катта ўзгаришлар рўй беряпти. Томошабин ва газетхоннинг эътиборини қозониш учун энди нафақат ўзаро, балки "сунъий ақл" билан ҳам рақобат қилишга тўғри келади.

Дипломли битирувчи эмас, мутахассис

Иқтидорли журналист фақат газета ёки сайт учун сифатли матн тузиб бера олиш қобилияти билан чекланмайди. У ўқувчисини ўз ортидан эргаштиришга, ҳар бир навбатдаги мақоласини кутишга мажбур қилишга қодир. Ана шундай маҳоратли, ўз касбининг устаси бўлган ходим ахборот сиёсатини тўғри англайди, шакллантиради ҳамда рўй берган воқеа-ҳодисанинг ўзидан ҳам муҳимроқ жиҳатларга, турлича фикр ва қарашларга аҳамият беради.

Шу каби юқори малакали мутахассисларга эҳтиёж ҳар доим бўлган ва бўлади. Айни вақтгача бу жуда ўткир муаммо бўлиб келди. Амалдаги тизим журналист дипломи бўлган йигит-қизларни етиштирар, афсуски, уларни ушбу номга муносиб, дейиш қийин эди. Соҳа битирувчилари таҳририятларга ишга жойлашар, аммо уларда илмий база мавжудлигига қарамай, амалда мақола ўзи қандай ёзилади — буни фақат назарий жиҳатдан тасаввур этишарди, холос. Шундай қилиб, катта қийинчиликларга дуч келинарди. Ёзишни "нолдан бошлаб" ўрганишга мажбур эдилар. Негаки, тўрт йиллик таҳсил давомида уларга дарслик асосида машғулотларни ўтган назариётчиларнинг ўзлари ҳам оммавий ахборот воситасида деярли ишламаганлар.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев ижодкор зиёлилар вакиллари билан учрашувда илм-фан ҳамда ижод соҳаси вакилларини мураббийлик анъаналарини давом эттирган ҳолда, ёш авлодга тажриба, маҳорат сирларини ўргатишга чақирди. Кўпгина ташкилот ва муассасалар бу ташаббусни қўллаб-қувватладилар. Бизнинг таҳририятда ҳам журналистик маҳорат мактаби ташкил қилинди. Амалиётчи муҳаррир ҳамда мухбирларимиз, соҳа мутахассислари олиб борган машғулотларда мавжуд камчиликлар кўзга яққол ташланди. Улардан энг каттаси, юқорида айтилганидек, амалиётдан йироқлик экани маълум бўлди. Бўлажак журналистларнинг кўпчилиги икки-уч йил ўқигандан кейингина таҳририятни энди биринчи марта кўриб турарди. Маҳорат мактабини таҳририят бўйлаб экскурсиядан, оддийгина нарсаларни, дейлик, газета қандай тайёрланишини кўрсатишдан бошлаш... Бундай ҳолатда роботлар устидан ғалабага йўл бўлсин...

> Янги университетда тўртта факультет ташкил этилади. Илк талабалар жорий ўқув йилидан эътиборан қабул қилинади. Бакалавриатга 100 нафар, магистратурада таҳсил олиш учун 30 нафар талаба қабул қилиниши кўзда тутилган. Уларнинг ҳар учинчиси давлат гранти, қолганлари эса тўлов-контракт асосида таълим олишади.

Анъанага асосланган инновация

Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университети ташкил этилиши тўғрисида 24 май куни имзоланган Президент қарори юзасидан ҳамкасблар билан фикр алмашганимизда, унинг нақадар долзарблиги таъкидланди. Яқинда телекўрсатувлардан бирида "журналистни оёқлари боқади" деган ибора қулоққа чалинган эди. Ҳақиқатан ҳам, илгари айрим кишилар шундай тасаввурда эди. Энди бу ибора ўзгаради: журналистни кенг билим, зукколик ҳамда истеъдод боқишига шубҳа йўқ.

Янги очилган олий таълим муассасаси айнан ана шундай мутахассисларни етиштиради. Малакали журналистлар илғор технология ва услубиётдан фойдаланган, назарий ҳамда амалий фаолиятга жалб этилган ҳолда, хорижий тажриба асосида ўқитилади. Қарорда кўрсатилганидек, улар бир нечта хорижий тилларни эгаллашади.

Университет талабасига айланиш насиб қиладиган ёшлар учун ибрат бўлишга арзигулик аждодларимиз бор. Ўз исми билан Исҳоқхон Ибрат — миллий тикланиш даврининг машҳур арбоби бўлган. Қатор чет тилларни ўрганган, турли фанларда ютуққа эришган, дунёни кўрган ва илм зиёсини таратган. Шу мақсадда илк матбаачилардан бири сифатида Оренбург шаҳридан литографик машина харид қилиб, уни Қўқонгача поездда, сўнг Тўрақўрғонгача туяларга ортган ҳолда олиб келган ҳамда босмахона ташкил этган. У ерда китоб ва рисолалар, газеталар чоп қилинган. Маърифатпарвар бобомиз ўзидан бебаҳо мерос қолдирган. Қани эди, шу йўлни давом эттириш ҳар кимга ҳам насиб қилса.

"Қалбаки" янгиликларга истеъдодни қарши қўямиз

"Исҳоқия босмахонаси"да биринчи босма амалга ошганидан бери 110 йил ўтди. Айни кунларда — 2018 йили Ўзбекистонда газеталар сони бир неча юздан, телевидение ҳамда интернет фойдаланувчилари сони эса бир неча ўн миллион нафардан ошиб кетди. Кейинги пайтда миқдор ўзгаришларидан сифат ўзгаришларига ҳам ўтилди. Оммавий ахборот воситалари бугун тикланиш босқичида.

Журналистлар ўзини анча эркин ҳис қиляпти. Танқидий материалларнинг кўпайгани ҳам бундан далолат беради. Ахборот монополиясидан воз кечиш сезилди. Турли тадбирлар муносабати билан тузиладиган журналистлар гуруҳида таниқли ҳамкасбларимиз билан бирга, нодавлат ОАВ вакилларини ҳам кўряпмиз.

Сўз эркинлигига йўл очувчи ҳуқуқий тизим шаклланди ва ривожланмоқда. Фикрлар хилмахиллиги 1500 дан ортиқ оммавий ахборот воситалари фаолиятида намоён бўлмоқда. Улар жамиятнинг турли қатламлари нуқтаи назарини акс эттирувчи майдонга айланди. Медиа-ташкилотлар учун тенг шароитлар яратилди. Ва ниҳоят, энди янги олий ўқув юртининг ташкил қилиниши билан журналистларни касбий жиҳатдан тайёрлаш имконияти ҳам кенгайди. Айтиш жоизки, ЮНЕСКОнинг тегишли тузилмаси томонидан ишлаб чиқилган ОАВ ривожининг мазкур кўрсаткичлари бўйича мамлакатимизга бериладиган баҳолар ёмон эмас.

Ижодий фаолият юритишга катта имкониятлар берилди. Бироқ келгусида ҳал этилиши керак бўлган ўта муҳим ва долзарб вазифалар ҳам кун тартибига чиқди. Уларни, албатта, янги университетда таҳсил оладиган ёшлар бажаришади.

Бу вазифаларнинг энг биринчиси — ёлғон, асоссиз янгиликлар медиа-маконга жиддий салбий таъсир кўрсатаётган бугунги шароитда ОАВга бўлган ишончни қайтариш. Мазкур муаммони муҳокама қилишга бағишланган алоҳида анжуманлар ўтказилмоқда. Масалан, яқинда ана шундай тадбирларнинг бирида японниялик медиа-мутахассислар таъкидлашича, "янги ОАВ" деб аталувчи тармоқларда ишончсиз маълумотлар кўпайиб кетганлиги сабабли кўпчилик ўқувчилар уларга шубҳа билан қарай бошлашди. Кунчиқар мамлакатда кейинги ўн йил ичида бундай нашрларнинг нуфузи пасайди. Агар илгари уларга аудиториянинг 60 фоизи ишонган бўлса, энди 50 фоиздан ҳам камайган. Аксинча, анъанавий ОАВга бўлган ишонч кўрсаткичи 70 фоиздан ортган.

Албатта, сўз медиа-субъектларнинг турига қараб қатъий ажратиш ҳақида бораётгани йўқ. Газета-журналлар ҳам "Ўргимчак тўри" ва ижтимоий тармоқлардан моҳирона фойдаланиб, ўз аудиториясини кенгайтириши мумкин. Анъанавий оммавий ахборот воситалари эса, мумтоз журналистика тавсия этганидек, фактларни синчиклаб текширган ҳолда тақдим қилиш орқали интернетда сифатли медиа-маҳсулот ҳажмини кўпайтиришга ҳисса қўша оладилар.

Тўпланган тажриба билан бир қаторда, Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университетининг битирувчилари келажакда замонавий истеъмолчининг дидига мос медиа-контентни ярата оладилар.

Ахборот уммони шу қадар улканки, унда чўкиш ҳеч гап эмас. Шу боис анъанавий ОАВ зиммасига нафақат биринчи бўлиб хабар бериш, балки ўқувчини ўйлантирадиган, рўй берган воқеанинг сабаб ҳамда оқибатлари ҳақида мулоҳаза юритишга ундайдиган, том маънода журналистик материалларни тақдим этишдек масъулиятли вазифа юкланди.

Бир томондан, шунинг учун ҳам мутахассислар журналистикада автоматлаштириш жараёнига табиий ҳодиса, деб қарамоқдалар. Россиялик тадқиқотчилар фикрича, келгусида роботларга маълумотларни тўплаш ва қайта ишлаш вазифасини топшириш мумкин. Бу муҳаррирлар ҳамда мухбирлар учун яхши, чунки эксклюзив мақола ва репортажларни тайёрлашга вақтлари бемалол бўлади.

Албатта, замонавий ахборот-коммуникация технологияларини эгаллаш муҳим аҳамиятга эга. Янги университет талабалари, ишонамизки, бу соҳада чуқур билим олишади. Роботларни "қўлга олиб", уларнинг "сунъий ақли" билан бир мушт бўлиб ишлашга мажбур эта олсак, ҳам оммавий ахборот воситалари, ҳам ахборот олувчилар учун фойдадан холи бўлмайди.

Р. АЛИШЕРОВ.

Маънавият масканларига эътибор керак

Қишлоқ клублари, маданият уйлари ва кутубхоналар тақдирига ким жавобгар?

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Хўш, нима учун буларни эслаяпмиз? Гап шундаки, Президентимиз Шавкат Мирзиёев мамлакатимиз зиёлилари, кино соҳаси вакиллари билан бўлиб ўтган йиғилишларда ёшлар тарбиясида бадиий фильмларнинг ўрни ва аҳамияти, бунда қишлоқларда клублар, кинотеатрлар фаолиятини йўлга қўйиш зарурлигини таъкидлаган эди. 2017 йил 5 июлда имзоланган “Ёшларга оид давлат сиёсати самарадорлигини ошириш ва Ўзбекистон ёшлар иттифоқи фаолиятини қўллаб-қувватлаш тўғрисида”ги Фармонда эса барча қулайликларга, жумладан, кутубхона ҳамда китоб дўконига эга бўлган Ёшлар марказлари ва замонавий ёшлар кинотеатрларини ташкил этиш кўзда тутилгани ҳам бежиз эмас. Бинобарин, бундай марказлар фарзандларимизнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, иқтидорларини тоблашга хизмат қилади.

Бир мисол. Илгари қишлоқ клубларида “Балли, йигитлар”, “Иқбол”, “Қувноқлар ва зукколар” сингари танловлар ўтказилар, бунда қанча-қанча ёшлар, мактаб ўқувчилари қатнашиб, ўз истеъдодларини намойиш этишарди. Бундан ташқари, ҳар бир қишлоқда кутубхоналар бўлар, ёшлар қўлма-қўл қилиб бадиий асар ўқир, бир-бири билан муҳокама қиларди. Бугун-чи? Ҳудудлардаги маданият уйлари, клублар, кутубхоналарнинг аҳволи қай даражада?

— Биз тенги авлод яхши билади, аввалари ҳар бир қишлоқнинг ўз клуби бўлган, — дейди Олтинкўл туманининг Кўштепасарой қишлоғилик меҳнат фахрийси Мадаминжон Зокиров. — Бизнинг ана шундай маданият масканимизда ҳам маданий-маърифий тадбирлар кўтаринки руҳда ўтган. Эл суйган санъаткорларнинг овози жаранг сочган. Ўтган йиллар мобайнида клубга бўлган эътибор сусайди. Ҳайҳотдек икки қаватли бино 2007 йили сотиб юборилди. Айни пайтда унинг тенг ярми ачинарли аҳволда. Бино қаровсиз, кимсасиз, фойдаланишга яроқсиз. Ваҳолонки, бир пайтлар бу ер нафақат маданият тадбирлари маскани, балки халққа зиё таркатувчи манзил ҳам бўлган. Унинг таркибидаги кутубхонада ўн минглаб китоблар мавжуд бўлиб, юзлаб ўқувчисига эга эди. Ҳаваскорлик гуруҳларидан таркиб топган ансамбллар қобилият эгаларини кашф этиб, уларнинг истеъдодини шакллантиришга хизмат қилган. Турли фан тўгараклари орқали ёшлар камолот сари йўл олган эдилар. Қишлоққа оид ҳар қандай тадбир шу ерда ўтган. Ҳеч бир маслаҳат шу бинодан ташқарида бўлмас эди. Қисқаси, клубимиз қишлоқнинг юраги жойлашган манзил бўлган.

Бугунги кунга келиб қишлоқ аҳолиси сони 30 минг нафардан ортиб кетди. Мана шундай кўп халқни ўзига бирлаштира олган ҳудуднинг бирорта ҳам маданият маскани йўқлиги кишини ажаблантиради. Бир пайтлар қишлоқ клуби вазифасини ўтаган бинони таъмирлаб, ундан маданият ва аҳоли дам олиш маскани сифатида фойдаланилса, мақсадга мувофиқ бўлармиди...

— Дарҳақиқат, ҳаётимизни маънавиятсиз, маданиятсиз тасаввур этолмаймиз, — дейди Касби туманидаги “Қамаши” маҳалла фуқаролар йиғини раиси Ғофир Мавлонов. — Илгари бундай масканлар, айниқса, қишлоқлардаги ёшларнинг севимли жойи бўлган. Чунки маданият уйида кинофильмлар намойиш этиларди, китоб ўқийдиганлар учун кутубхона ишлаб турарди. Кўнгилочар тадбирлар учун жуда мос жойлар эди. Яхши эслайман, ўша даврларда қишлоққа бир санъаткор келибди деса, бутун қишлоқ аҳли маданият уйига йиғиларди. Бўш вақтларимизни шу ерда ўтказиб, ҳеч бўлмаса, бир қизиқарли китоб ўқирдик.

Ҳасан ПАЙДОЕВ олган сурат.

Ҳозир маҳалламизда 3,5 мингдан ошиқ хонадон бор. Уларда истиқомат қилаётган 18 минг аҳолининг асосий қисми ёшларни ташкил этади. Қишлоқдаги собиқ хўжалик давридан буён бекор турган икки қаватли маданият саройи эса “ҳувиллаб” ётибди. Агар шу бино қайта тикланса, қишлоқ аҳли учун яна қанча хизмат қилган бўларди. Бу ерда илгари замонавий кинозал, доирачилар, рубобчилар тўгараклари, кутубхона бўлган. Кинофильмлар намойиши учун ҳам шароит бор эди. Лекин ушбу муассасалар қаровсиз.

Ёшларни тўғри йўлга бошлаш, зарарли одатлардан, турли ёт ғоялар таъсиридан ҳимоя қилиш, оилалардаги маънавий муҳитни яхшилаш бўйича ташкил қилинадиган бир қанча маънавий-маърифий тадбирлар учун, қолаверса, қишлоқ аҳлининг маданий ҳордиқ чиқариши учун мана шундай маданият масканлари жуда зарур. Лекин афсуски, тайёр жойлардан ҳам унумли фойдаланилмаяпти. Ҳозирги вақтда маданият бўлимлари балансида сақланиб турган бундай маданият масканларини халқимизга қайтаришнинг аллақачон вақти келган. Фақат бу ишлар қачон амалга оширилиши номаълум бўлиб қолмоқда.

— Қишлоғимиздаги маданият саройи бир пайтлар аҳоли дам олиб, маданий ҳордиқ чиқарадиган сўлим маскан эди, — дея хотирлайди Боғот туманидаги Миришкор қишлоғида яшовчи меҳнат фахрийси Худоёр Омонов. — Бу клуб саҳнасида туриб юртимизнинг машҳур санъат усталари жонли ижрода қўшиқлар куйлаган, ўзбек шеърияти дарғалари ўз ижод намуналарини ўқиган. Дам олиш кунлари оиламиз билан шу ерга келиб, ўзбек ва жаҳон киноси дурдоналарини катта экранда томоша қилардик, маданий-кўнгилочар тадбирлардан бир олам таассурот билан қайтардик. Афсус, мана шундай маънавият маскани кейинги йилларда эътиборсиз қолиб, қаровсизликдан анча ташландиқ ҳолатга келди. Кўп қишлоқлардаги клублар, маданият саройлари эса хусусийлаштирилиб, тўйхона ёки ошхоналарга айлантириб юборилди. Бир қисми эса ҳеч қандай тадбир ўтказилмагач, пўпанак босиб ётибди.

— Қишлоқларимиз қиёфаси тубдан ўзгариб бораётган бир пайтда бундай иншоотлар ва у ердаги шароитлар ҳам шунга мос бўлиши керак, — дейди Хоразм вилояти маданият ишлари бошқармасининг етакчи мутахассиси Баҳром Бекметов. — Афсус, маданият муассасаларининг аксарияти бугунги кун талабларига жавоб бермайди. Бинолар таъмирталаб, асбоб-ускуна ва жиҳозлар эски. Хоразм вилоятида шаҳар ва туман марказларидаги кинотеатрлар ҳам хусусийлаштирилгач, фаолият йўналиши ўзгартирилиб, бошқа мақсадларда фойдаланилмоқда. Тўғри, бугунги техника тараққиёти замонида бадиий фильмларни уй шароитида томоша қилиш имконияти чегараланмаган. Бироқ бу қулайлик кинони катта экранларда томоша қилиш завқини бера олмайди. Шу маънода, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 18 майдаги “2018-2019 йилларда замонавий кинотеатрлар тармоғини барпо этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори кино ихлосмандлари учун ажойиб хушхабар бўлди. Мазкур қарорга асосан, Урганч шаҳрида 2 қаватли ва Хива, Ҳазорасп, Шовот туманларида бир қаватли кинотеатрлар барпо этилади. Шунингдек, Урганч шаҳрида битта ёзги кинотеатр қурилиши ҳам кўзда тутилган. Умуман, вилоятда маданият ва дам олиш марказлари, кинотеатрлар қурилиши борасида белгиланган манзилли дастурларнинг рўёби фуқаролар, айниқса, ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, мароқли дам олиб, ҳордиқ чиқаришларига замин яратади.

Бугунги кунда Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан китоб ва китобхонликка катта эътибор қаратилмоқда. Маҳаллаларда кутубхоналар ташкил этиляпти. Албатта, буларнинг барчаси китобхонлик маданияти ошиши, ёш авлоднинг тафаккур ва маънавий олами кенгайишида ўзининг ижобий натижаларини беради. Қолаверса, китоб ўқиш ҳам меҳнат, унга боғланган кўнгил эса қинғирликлардан йироқ бўлади.

Президентимиз раислигида 2017 йил 29 декабрь куни миллий кино санъати ва киноиндустрияни ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган ишлар таҳлили ва бу борада мавжуд муаммоларни ҳал этиш масалаларига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтган эди. Унда ҳозирги киноларнинг савияси онгимизга, маънавиятимизга, маърифатимизга қандай таъсир кўрсатмоқда, деган саволга аниқ жавоб йўқлиги, буни билиб-билмасликка олиб юраверганимиз оқибатида бор нарсамизни ҳам йўқ қилганимиз танқидий таҳлил қилинганди. “Маънавий йўналишларимиз иқтисодий йўналишлардан ўн қадам олдинда юриши керак. Ана шунда биз ҳозирда қилаётган катта-катта режаларимиз, дастурларимиз амалга ошади”, дея алоҳида таъкидлаган эди давлатимиз раҳбари.

Табиийки, ушбу мулоҳазалар барча ҳудудлардаги аҳвол шундай экан, дейишга асос бўлмайди. Жойларда қад ростлаётган кутубхоналар, ўқувчилар қадами аримаётган зиё масканлари йўқ эмас. Аммо тан олайлик, баъзи жойларда маданият уйлари, қишлоқ клубларидан номнишон ҳам қолмаган. Давлатимиз раҳбари ҳар бир чиқишларида ёшлар тарбияси, китоб ўқиш, истеъдодларни кашф этиш ҳамда қўллаб-қувватлашга алоҳида урғу бермоқда. Бу эса ҳар биримизни уйғоқликка ундайди, ўз ҳаётимиз учун ўзимиз масъул эканлигимизни англатиб, бир тану бир жон бўлиб ҳаракат қилишга даъват этади.

Мақсуд ЖОНИХОНОВ,
Саминжон ҲУСАНОВ,
Аҳад МУҲАММАДИЕВ,
Одилбек ОДАМБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбирлари.

31 МАЙ — ХАЛҚАРО КАШАНДАЛИККА ҚАРШИ КУРАШ КУНИ

Соғлиқни сақлаш вазирлиги огоҳлантиради:

Чекиш умрингизни қисқартиради

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотларига кўра, айни пайтда дунёда 1,5 миллиард киши сигарет чекади. Бу кўрсаткичнинг йилдан-йилга ўсиб бораётгани жаҳонда ўта хавотирли вазиятни юзага келтирмоқда. Аҳвол шу даражага етдики, бутун инсониятга мазкур иллат келтираётган иқтисодий ҳамда маънавий зарарнинг оқибатлари ва кўламини ҳисоблашнинг имкони йўқ.

Шу боис Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти ҳамда бошқа кўплаб халқаро ташкилотлар бошчилигида унга қарши кураш олиб борилса-да, кашандаликни батамом бартараф этишнинг имкони бўлмаяпти. 1988 йилдан бошлаб ҳар йили 31 май — Халқаро кашандаликка қарши кураш куни сифатида кенг нишонлаб келинади. Шу куни бутун дунёда чекишнинг салбий оқибатларини кўрсатиш, башариятни бу иллатдан воз кечишга чақириш, кашандалик билан боғлиқ хасталикларни камайтиришга йўналтирилган тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилади.

Кеча ушбу сана муносабати билан “Пойтахт” бизнес марказида мамлакатимизда тамакига қарши курашиш борасида “Йўл харитаси” ишлаб чиқиш масалаларига бағишланган давра суҳбати ўтказилди. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг юртимиздаги ваколатхонаси билан ҳамкорликда ташкил этилган мазкур тадбирда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, ёшлар ҳамда тиббиёт ходимлари қатнашди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар мамлакатимизда халқимиз саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, айниқса, навқирон авлод вакилларининг ушбу иллатга ружу қўйишининг олдини олиш борасида тарғибот-ташвиқот ишларини янада кенгайтириш борасида сўз юритдилар.

Тадбирда соҳа ходимлари иштирокчиларга тамаки истеъмол қилиш инсон саломатлигига қанчалик хавф солиши ҳақида аниқ мисоллар ва ҳаётий воқеалар асосида маълумот бердилар. Хусусан, унинг тутуни таркибида 4000 дан зиёд заҳарли моддалар мавжуд. Кашандалик туфайли ҳар йили жаҳонда деярли 7 миллион киши ҳаётдан бевақт кўз юммоқда. Улардан 900 мингдан ортиғини чекмайдиган, лекин тамаки тутуни таъсири остида заҳарланганлар ташкил этади.

Сўнгги тахминий ҳисоб-китобларга кўра, бугунги кунда юртимизда 2,8 миллион нафардан ортиқ доимий чекувчилар бўлиб, уларнинг ярмидан кўпининг ҳаёти хавф остида қолмоқда.

Давра суҳбатида барчани огоҳликка чақирадиган шу каби хавотирли далил ва кўрсаткичлар иштирокчиларга ҳавола қилинди. Бу борада ишлаб чиқилган чора-тадбирларнинг сўзсиз бажарилиши лозимлиги алоҳида қайд этилди. Бунга кенг жамоатчиликни ҳам жалб қилиш борасида журналистлар билан келишиб олинди.

Юнус БЎРОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Танлов

Фарҳод АБДУРАСУЛОВ (ЎзА) олган сурат.

Ёшларимиз ихтиро қилган “ақлли” техникалар

Электрон мосламалар, турли юмушларни бажаришга қодир роботлар...

Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Марказий Кенгаши томонидан “Robokidz” робототехника мактаби ҳамкорлигида ўтказилган “Robo challenge — 2018” танловида қатнашган борки, ушбу манзарани кўриб, келажак ҳақидаги тасаввурлари янада бойиди. Айниқса, уларнинг ихтирочилари ўзимизнинг ёшлар экани барчанинг кўксини ғururга тўлдирди.

Тадбирда таъкидланганидек, илк бор ташкил этилган мазкур танловдан кўзланган мақсад болаларнинг замонавий ахборот-коммуникация технологиялари, инновациялар, спорт ва таълим робототехникасига бўлган қизиқишини янада ошириш, техник ижодкорлигини рағбатлантиришдан иборатдир.

Танловда мактабларнинг ўзида сараланган ва якуний босқичга тавсия этилган 10 ёшдан 14 ёшгача бўлган икки кишидан иборат 25 жамоа қатнашди. Ҳакамлар ҳайъати ўғил-қизлар томонидан ишлаб чиқилган роботлар, уларнинг ташқи кўриниши, рангининг ўзига хослиги, хусусиятини баҳолади. Жараёнда техникаларнинг компьютер орқали бошқарилишига алоҳида эътибор қаратилди.

Ғолибларга диплом ва эсдалик совғалар топширилди.

Дилшод КАРИМОВ.

Фарғонанинг чирой очаётган манзиллари

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

“Қапчуғай обод келажаги” хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатига банкдан 357 миллион сўмлик кредит берилиб, биринчи ишимиз, томларни шиферлашдан бошланди. Режасиз қурилган биноларни олиб ташлаш ва ободонлаштириш юмушларида аҳолининг ўзи фаол бўлди. Эртанги кун ободлиги уларда умид уйғотди. Хонадонларга кириш қисми ҳашар йўли ҳамда ҳомийлик маблағлари ёрдамида тўлиқ таъмирланди.

Полосон ва Тинчлик қишлоқларида жойлашган хонадонларнинг 10 580 метр квадрат том қисми янгиланди, 444 та хонадоннинг ташқи тарафи умумий ландшафтга хос тарзда бўялди. Ушбу ҳудуднинг 8 километрлик қисмидаги ёғоч таянчлар бетонлисига алмаштирилиб, 360 та кўча чироғи ўрнатилди.

Аҳолининг ичимлик суви таъминотини яхшилаш мақсадида 5,8 километр қувур тортилди, 4 километр оқова сув тармоғи тозаланиб, 300 метри янгидан ётқизилди. Асосий йўлдан маҳалла кўчаларига кириш жойининг 4 минг метри таъмирланди. Қолаверса, ҳудуддаги 48 та савдо дўкони, 18 та гўшт дўкони ҳамда 43 та савдо ва маиший хизмат кўрсатиш объекти реконструкция қилинди.

Ташаббус ва шижоат

Қапчуғайдаги 19 та кўп қаватли уйнинг бугунги қиёфасига боқиб, унинг тароватини янада очиб юборган маскан — янги мактабгача таълим муассасасидан дил яйрайди. Кўп қаватли турар жойларнинг қоқ марказидаги собиқ 44-мактабгача таълим муассасаси биноси шу кунгача қаровсиз қолиб, харобага айланган эди. Объект тадбиркор Муҳаммаджон Абдураҳмоновга хусусий боғча фаолиятини йўлга қўйиш мақсадида “ноль” харид қийматида берилди.

— 3 миллиард 500 миллион сўмлик кредит асосида мазкур бинода замонавий 140 ўринли боғча ташкил этилди, — дейди тадбиркор. — Болажонлар учун ёзги чўмилиш ҳавзаси, спорт майдончаси, эртаклар олами маскани ҳам бунёд қилинди. Бундан ташқари, ушбу бир гектар майдон таркибида нон ишлаб чиқариш, тикув цехлари фаолият бошлади. Натижада кўп қаватли хонадонларда яшовчи элликдан ортиқ аҳоли иш билан таъминланди.

Тадбиркор Сабринисо Ваҳобованинг саъй-ҳаракати билан яқинда бу ерда “Imona atlas” хусусий корхонаси фаолияти йўлга қўйилди. Тикувчиликка ихтисослаштирилган мазкур корхонада эҳтиёжманд, жисмоний имконияти чекланган, эътиборга муҳтож 100 нафар хотин-қиз ишли бўлди. Умумий овқатланиш мажмуаси билан биргаликда очилган гўзаллик салони, келин либослари дўкони ҳамда бошқа маиший хизмат кўрсатиш шохобчаларида аксарият ёшлар ижтимоий фойдали меҳнат билан банд.

Тинчлик шаҳарчасидаги эзгу юмушлар ҳам қизғин паллада. Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи тасарруфидаги маданият саройи тўлиқ таъмирдан чиқарилиб, маданий-маърифий масканга айлантирилганидан ҳудуд аҳли миннатдор. 300 ўринли тадбирлар зали замонавий кўриниш олди. Маданият саройи ҳудудида тез кунларда болалар аттракционлари, шунингдек, кичик деҳқон бозори, маиший хизмат кўрсатиш объектлари, китоб дўкони, интернет маркази фойдаланишга топширилиши кўзда тутилган.

“Янги ҳаёт”нинг янги ҳаёти

Ҳаётбахш дастур яна бир қатор маҳалла хонадонларини ҳам қамраб олган. Хусусан, Тинчлик шаҳарчасида жойлашган “Янги ҳаёт” маҳалла фуқаролар йиғинининг катта йўл бўйида жойлашган манзилларида ҳақиқий маънода янги ҳаёт бошланмоқда.

Мазкур йиғин раиси Тоҳиржон Раҳмоновнинг таъкидлашича, дастурга киритилган 257 хонадон, 4 та кўп қаватли уйда яшовчи юртдошларимизнинг талаб ва таклифлари, мақсадлари яқиндан ўрганилди. Эҳтиёжманд фуқароларнинг хонадонига ширкат ҳамда ҳомийлик маблағлари ҳисобидан амалий ёрдам кўрсатилди. Кўплаб уйларда таъмирлаш-қурилиш ишлари бажарилди. Улкан янгиланишлар Шарқ, Қувурбоши, Беруний, Ёшлик, Ибн Сино, Дўстлик, Навоий ҳамда Ўзбекистон маҳаллаларида ҳам олиб борилаётир.

— Маҳалламизда ўтган йили 57 та кам таъминланган оила рўйхатга олинган эди, — дейди “Қувурбоши” маҳалла фуқаролар йиғини раиси Ҳабибиддин Саидов. — Тушунтириш ишлари олиб бордик. Томорқадан фойдаланиш тажрибасини оммалаштирдик. Натижада ҳозирги пайтда кам таъминланган оилалар сони 20 тани ташкил этаяпти, холос. Мақсадимиз — аҳолини имкон қадар боқимандалик кайфиятидан чиқаришдан иборат.

Ана шундай хайрли ишларни, ободончилик тадбирларини бошқа маҳаллаларда ҳам кузатиш мумкин. Умуман, дастур доирасида вилоят бўйича 2864 та уй-жой ва 9,8 километр ички ҳамда хўжаликлараро йўллар таъмирланди. 23 километр узунликдаги ичимлик суви тармоғи тортилди. 105,9 километр электр тармоғи янгиланиб, аҳоли хонадонларига 4440 та газ баллони етказиб берилди. Бир километр табиий газ тармоғи модернизация қилинди.

Қисқаси, “Обод қишлоқ” дастури асосида, одамларни рози қилиш йўлида ана шундай бунёдкорлик ва ободончилик ишлари амалга оширилаётир. Бундан, айниқса, эл-улус хурсанд. Улар қўл қовуштириб ўтирмасдан хайрли ишларга муносиб ҳисса қўшишмоқда.

Бир йўлингиз тушганида, албатта, Қапчуғай, Тинчлик, Полосонга кириб ўтинг. Зеро, кундан-кун чирой очаётган ушбу масканни қайта кашф этасиз.

Элёржон ЭҲСОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

РЕКЛАМА

«Zamin Eko Agro» корхонаси ғалладан бўшаган майдонларга экиш учун «NS SEME» (Сербия) компаниясида ишлаб чиқарилган сифатли ва серҳосил маккажўхори ҳамда кунгабоқар уруғларини таклиф қилади:

Маккажўхори — NS 205 F1. Эртапишар дурагай. Вегетация даври — 90 кун. Ҳосилдорлиги — 10 т/га.

Кунгабоқар — Душко F1. Эртапишар дурагай. Вегетация даври — 80 — 90 кун. Ҳосилдорлиги — 3-4 т/га.

Уруғлар синовдан ўтган, сертификатланган ва Давлат реестрига киритилган.

Муваффақият уруғларини экинг...

zea
«ZAMIN EKO AGRO»
Тошкент ш., М-39 автомагистрали,
тел.: (+99897) 130-51-21, 755-02-55,
факс: (+99871) 150-15-89.
www.zea.uz
427R/87

«ХАЛҚ СЎЗИ»га ЭЪЛОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9.00 дан 18.00 гача
232-11-15,
232-10-63.
E-mail: reklama@xs.uz

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 545. 112 922 нусхада босилди; ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона (0-371) 233-52-55;
Котибият (0-371) 233-10-28; Эълонлар (0-371) 232-11-15.

ISSN 2010-8788

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: (0-371) 233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи муҳаррир — У. Файзиева.
Навбатчи — Ю. Бўронов.
Мусаҳҳиҳ — С. Исломов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 23.20 Топширилди — 01.00 2 3 4 5 6